

82

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 2 marca 1968 r.

w sprawie określenia kategorii pracowników resortu komunikacji uprawnionych do korzystania ze świadczeń kolejowej służby zdrowia oraz w sprawie określenia zakresu i warunków udzielania tych świadczeń.

Na podstawie § 3 uchwały nr 637 Rady Ministrów z dnia 18 września 1954 r. w sprawie kolejowego lecznictwa pracowniczego (Monitor Polski Nr 91, poz. 1013) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Świadczenia z zakresu profilaktyki leczniczej i lecznictwa, udzielane za pośrednictwem organów kolejowej służby zdrowia, przysługują:

- 1) pracownikom etatowym oraz pracownikom zatrudnionym

na podstawie umowy o pracę, z wyjątkiem pracowników sezonowych, w następujących jednostkach resortu komunikacji:

- a) w Ministerstwie Komunikacji,
  - b) w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe”,
  - c) w Zjednoczeniu Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego oraz w przedsiębiorstwach zgrupowanych w tym zjednoczeniu,
  - d) w przedsiębiorstwie „Drukarnie Kolejowe”,
  - e) w przedsiębiorstwie „Zakłady Produkcji i Nasycania Podkładów Kolejowych”,
  - f) w przedsiębiorstwie „Zakłady Wytwórcze Urządzeń Sygnalizacyjnych”,
  - g) w szkołach kolejowych — zatrudnionym w pełnym wymiarze godzin pracownikom pedagogicznym i administracyjnym oraz uczniom tych szkół,
  - h) w Centralnym Biurze Studiów i Projektów Budownictwa Kolejowego,
- 2) emerytom i rencistom pobierającym z kolei świadczenia emerytalne z tytułu własnej pracy, zwanym dalej rencistami,
  - 3) członkom rodzin osób wymienionych w pkt 1 i 2,
  - 4) członkom rodzin pozostałym po nieżyjących pracownikach i rencistach, pobierającym rentę rodzinną, z tym że sierotom przysługuje kolejowa opieka lekarska na warunkach określonych w ust. 2 pkt 3, jeżeli nie zachodzą okoliczności wymienione w ust. 5.

2. Do członków rodziny uprawnionych do kolejowej opieki lekarskiej zalicza się:

- 1) żony pracowników i rencistów wskazanych w ust. 1 pkt 1 i 2,
- 2) trwale niezdolnego do zarobkowania męża pracownicy lub rencistki, pobierającej świadczenia z tytułu własnej pracy, jeżeli pozostaje on na wyłącznym utrzymaniu żony i jeżeli nie przysługuje mu pomoc lekarska z tytułu własnej pracy,
- 3) dzieci własne, przysposobione, dzieci drugiego małżonka (pasierbów) i dzieci obce:
  - a) w wieku do lat 16,
  - b) w wieku ponad 16 lat, jeżeli są trwale niezdolne do zarobkowania i jeżeli niezdolność ta powstała przed ukończeniem 16 roku życia albo jeżeli niezdolność powstała w okresie uczęszczania do szkoły przed ukończeniem 24 roku życia (lit. c),
  - c) w wieku ponad 16 lat, jeżeli kształcą się w szkołach, jednakże nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

3. Za dzieci obce uważa się:

- 1) wnuki i rodzeństwo wzięte przez pracownika lub rencistę na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem przez nie pełnoletności,
- 2) osoby małoletnie, nad którymi z mocy orzeczenia sądu opiekuńczego sprawuje opiekę pracownik lub rencista i które pozostają na wyłącznym utrzymaniu pracownika lub rencisty.

4. Za sieroty uważa się dzieci własne, przysposobione i dzieci obce (ust. 3) pozostałe po kolejowych pracownikach i rencistach, którzy w dniu śmierci utrzymywali te sieroty i w tym dniu posiadali warunki wymagane do pobierania świadczenia emerytalnego z tytułu własnej pracy.

5. Dzieciom i sierotom nie przysługuje kolejowa opieka lekarska, jeżeli:

- 1) zawarły związek małżeński lub
- 2) pozostają w zatrudnieniu posiadającym cechy trwałości, z tytułu którego otrzymują wynagrodzenie, a ponadto w stosunku do sierot, jeżeli
- 3) pobierają emeryturę lub rentę z powszechnego ubezpieczenia społecznego.

6. Na równi z członkami rodziny traktuje się zgłoszone przez osoby wymienione w ust. 1 pkt 1 i 2 nie więcej niż dwie osoby spośród członków rodziny, którym kolejowa opieka lekarska nie przysługuje na podstawie ust. 2, bądź w razie niezgłoszenia osób z rodziny — jedną osobę nie należącą do rodziny, jeżeli osoby te pozostają na całkowitym i wyłącznym utrzymaniu osób wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2, prowadzą z nimi wspólne gospodarstwo domowe i nie posiadają prawa do pomocy lekarskiej z innego tytułu.

§ 2. 1. Prawo do kolejowej opieki lekarskiej, nabyte z tytułu zatrudnienia w zakładach pracy wymienionych w § 1 ust. 1, pracownik zachowuje w razie przeniesienia do jednostek organizacyjnych resortu komunikacji nie wymienionych w § 1.

2. Po rozwiązaniu stosunku służbowego z zakładem pracy resortu komunikacji pracownik zachowuje prawo do kolejowej opieki lekarskiej do czasu uzyskania uprawnień do świadczeń leczniczych z tytułu zatrudnienia w niekolejowym zakładzie pracy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy, bądź też do upływu okresu pobierania zasiłku chorobowego, jeżeli okres ten trwa dłużej niż 6 miesięcy.

3. Pracownik zwolniony ze służby czynnej, któremu przysługuje prawo do świadczenia emerytalnego, a któremu nie przyznano jeszcze należnego świadczenia, zachowuje prawo do kolejowej opieki lekarskiej na okres potrzebny do przeprowadzenia czynności związanych z przyznaniem świadczenia emerytalnego.

4. Świadczenia lecznicze, należne po rozwiązaniu stosunku służbowego w przypadkach wymienionych w ust. 2 i 3, udzielane są na podstawie specjalnych zaświadczeń wydawanych przez zarząd służby zdrowia dykcji okręgowej kolei państwowych (DOKP) według ustalonego wzoru.

5. Prawo do kolejowej opieki lekarskiej przysługuje również:

- 1) w okresie urlopu w związku z pełnieniem obowiązków posła na Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) w okresie zwolnień od pracy udzielanych na podstawie okólnika Ministra Kolei nr 1 z dnia 3 stycznia 1955 r. w sprawie zwolnień od pracy zawodowej pracowników resortu kolei powołanych do pełnienia niektórych funkcji i na szkolenie (Biuletyn MK z 1955 r. Nr 2, poz. 23, Nr 22, poz. 304 i Dz. Urz. MK z 1965 r. Nr 25, poz. 129),
- 3) w przypadkach określonych w przepisach szczególnych,
- 4) w innych przypadkach, w których prawo do opieki lekarskiej przyznane zostało na podstawie indywidualnych decyzji Ministra Komunikacji.

6. Rencisci, wdowy (wdowcy) i pobierający świadczenia emerytalne rodzice nieżyjących pracowników mają prawo do kolejowej opieki lekarskiej przez cały czas pobierania z kolei świadczenia emerytalnego. Sierotom przysługuje prawo do kolejowej opieki lekarskiej przez czas posiadania warunków określonych w § 1 ust. 2 pkt 3, jeżeli nie zachodzą okoliczności wymienione w § 1 ust. 5.

7. Członek rodziny pracownika (rencisty) ma prawo do kolejowej opieki lekarskiej wówczas, gdy opieka ta przysługuje pracownikowi (renciście); ponadto członkowie rodziny mają prawo do opieki w czasie odbywania przez pracownika:

- 1) zasadniczej służby wojskowej,
- 2) kary pozbawienia wolności, jeżeli stosunek służbowy nie został rozwiązany.

§ 3. 1. Opieka lekarska jest bezpłatna i obejmuje:

- 1) opiekę profilaktyczno-leczniczą,
- 2) pomoc lekarską ambulatoryjną i w razie potrzeby — domową,
- 3) pomoc stomatologiczną,

- 4) leczenie zakładowe (szpitalne, sanatoryjne itp.),
- 5) badania diagnostyczne,
- 6) zabiegi lecznicze i przyrodolecznicze,
- 7) leki i środki opatrunkowe — z wyjątkiem leków, o których mowa w ust. 2,
- 8) pomocnicze środki lecznicze oraz przedmioty ortopedyczne,
- 9) zasiłek w razie odbycia porodu w domu,
- 10) zasiłek pokarmowy.

2. Leki wydawane bezpłatnie nie obejmują w zasadzie leków produkowanych za granicą, pochodzących ze skupu. Za leki te podopieczni kolejowej służby zdrowia opłacają całkowitą należność (100% ceny).

3. W wyjątkowo uzasadnionych przypadkach — na wniosek dyrektora okręgu kolei państwowych — dyrektor Centralnego Zarządu Służby Zdrowia może przyznać lub całości zwrot kosztów przepisanych leków, o których mowa w ust. 2.

§ 4. 1. Świadczeń leczniczych udzielają osobom uprawnionym do kolejowej opieki lekarskiej zakłady kolejowe lecznictwa otwartego i zamkniętego bądź też zakłady niekolejowe w razie skierowania do nich przez organy kolejowej służby zdrowia, gdy dany rodzaj świadczenia nie może być udzielony w ramach kolejowej służby zdrowia. Organy kolejowej służby zdrowia obowiązane są przy kierowaniu do zakładów przeznaczonych dla ogółu ludności przestrzegać zasad ustalonych w tym zakresie przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, a obowiązujących w lecznictwie ogólnym.

2. W razie nagłego wypadku lub nagłego zachorowania osoby uprawnione do kolejowej opieki lekarskiej, o ile uzyskanie pomocy lekarzy kolejowych jest utrudnione, mogą korzystać ze świadczeń lekarskich zakładów leczniczych przeznaczonych dla ogółu ludności na zasadach przewidzianych dla pracowników.

§ 5. 1. W nagłym wypadku, jeżeli uzyskanie na czas pomocy lekarza rejonowego i zakładów leczniczych przeznaczonych dla ogółu ludności jest niemożliwe, można wezwać lekarza prywatnego, zawiadamiając o tym właściwego lekarza rejonowego w ciągu 3 dni.

2. DOKP (zarząd służby zdrowia) przyznaje zwrot kosztu jednej (pierwszej) porady lekarskiej (wraz z dokonanymi podczas niej zabiegami) oraz kosztu przepisanych środków leczniczych, jeżeli uzna na podstawie opinii lekarza rejonowego nagłość wypadku.

§ 6. W razie wezwania lekarza bądź pogotowia do domu chorego bez uzasadnionej potrzeby, DOKP, na wniosek lekarza, obciąża wzywającego zwrotem kwoty odpowiadającej kosztom wizyty lekarskiej bądź kosztem wyjazdu pogotowia, według stawek ustalonych odrębnym zarządzeniem.

§ 7. Pomoc lekarska stomatologiczna obejmuje leczenie chorób jamy ustnej, zębów, protezowanie ubytków uzębienia oraz protezowanie ubytków kości szczęk, naprawę protez zębowych i leczenie ortodontyczne dzieci.

§ 8. Osoby uprawnione do kolejowej opieki lekarskiej mają prawo do bezpłatnego leczenia szpitalnego przez taki okres, jakiego wymaga stan zdrowia chorego.

§ 9. 1. Leki i środki opatrunkowe wydawane są bezpłatnie:

- 1) przez apteki kolejowe na podstawie recept wystawionych przez:
  - a) lekarzy kolejowych,
  - b) lekarzy zakładów leczniczych przeznaczonych dla

ogółu ludności po uprzednim poświadczeniu ich przez jednostkę kolejowej służby zdrowia,

- 2) przez apteki otwarte (z wyłączeniem punktów skupu i sprzedaży leków zagranicznych) na podstawie recept wystawionych przez:

- a) lekarzy kolejowych, a potwierdzonych przez jednostkę kolejowej służby zdrowia,
- b) lekarzy zakładów leczniczych przeznaczonych dla ogółu ludności po uprzednim poświadczeniu ich przez jednostkę kolejowej służby zdrowia i otrzymaniu odpowiedniego skierowania, na koszt dyrekcji okręgowej kolei państwowych,

- 3) przez apteki kolejowe i apteki otwarte — na koszt dyrekcji okręgowych kolei państwowych — na podstawie recept wystawionych przez lekarzy zakładów leczniczych przeznaczonych dla ogółu ludności w przypadkach wskazanych w § 4 ust. 2; na receptach wystawionych w przypadkach, o których mowa w niniejszym punkcie, w rubryce „płatne” lekarz wpisuje: „Bez poświadczenia — na koszt DOKP”.

2. Poświadczenie recept przez jednostkę kolejowej służby zdrowia (ust. 1 pkt 2 lit. b) powinno zawierać numer legitymacji kolejowej, nazwę jednostki służbowej podopiecznego, podpis lekarza z odcisniętą pieczęcią z nazwiskiem i numerem rejestracyjnym oraz wyrazi: „na koszt DOKP”.

3. Podopiecznego, który nie odebrał z apteki zamówionego lekarstwa, DOKP obciąża obowiązkiem uiszczenia kwoty odpowiadającej kosztom materiału i przygotowania lekarstwa.

§ 10. Osobom uprawnionym do kolejowej opieki lekarskiej mogą być przydzielone przedmioty ortopedyczne na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 11. 1. Porody kobiet uprawnionych do kolejowej opieki lekarskiej powinny odbywać się zasadniczo w szpitalu (w zakładzie położniczym, izbie porodowej) przy zachowaniu przepisów dotyczących leczenia szpitalnego.

2. W razie odbycia porodu w domu wypłaca się tytułem zwrotu wydatków na pomoc akuszerską zasiłek porodowy w wysokości kosztu 10 osobodni szpitalnych w klinicznym szpitalu położniczym. W razie poniesienia przez pracownika kosztów wezwania do położnicy lekarza prywatnego może być niezależnie od zasiłku porodowego przyznany zwrot wydatków z zastrzeżeniem zachowania warunków wskazanych w § 5.

3. Poród wieloraki nie wpływa na wysokość zasiłku porodowego.

4. Jeżeli żona pracownika (rencisty) pozostaje w stosunku pracy albo pobiera emeryturę lub rentę z tytułu pracy, zasiłek porodowy może być przyznany po uprzednim udowodnieniu, iż nie korzystała ona w związku z porodem ze świadczeń powszechnego ubezpieczenia społecznego, należnych z tytułu własnej pracy.

§ 12. 1. Uprawnionemu do kolejowej opieki lekarskiej przysługuje prawo do otrzymania zasiłku pokarmowego za okres nie przekraczający 3 miesięcy od dnia urodzenia dziecka.

2. Wysokość zasiłku pokarmowego za pełny okres trzymiesięczny wynosi kwotę równą kosztowi 6 osobodni szpitalnych w klinicznym szpitalu położniczym, a w razie śmierci dziecka w tym okresie — kwotę odpowiednio mniejszą.

3. Wypłata zasiłku następuje z dołu, na podstawie złożonego wniosku, do którego dołączono zaświadczenie stwierdzające, że dziecko pozostaje przy życiu.

4. W razie porodu wielorakiego wysokość zasiłku pokarmowego wzrasta o 100% zasadniczej stawki za każde następne dziecko.

5. Zasiłek pokarmowy dla żon pracowników (rencistów) pozostających w stosunku pracy przyznaje się pracownikom po uprzednim udowodnieniu, iż nie otrzymały one tego zasiłku z powszechnego ubezpieczenia społecznego z tytułu własnej pracy.

§ 13. Osoby, których stan zdrowia wymaga pobytu w miejscowościach klimatycznych lub zdrojowych, mogą być umieszczone w celach leczniczo-profilaktycznych w odpowiednich zakładach kolejowych lub należących do innych resortów, na podstawie wniosków lekarskich.

§ 14. W razie skierowania chorego na leczenie do sanatorium, domu zdrowia, domu wypoczynkowego w miejscowości, w której pobierana jest opłata uzdrowiskowa, wydatek

na tę opłatę pokrywa DOKP jednocześnie z rachunkiem zakładu bądź przyznaje zwrot odpowiedniej kwoty, jeżeli opłata uiszczona została przez chorego. Wydatek na opłatę uzdrowiskową, należną od osób przebywających w uzdrowisku w ramach 21-dniowych wczasów leczniczych, pokrywa pracownik.

§ 15. Traci moc zarządzenie Ministra Kolei z dnia 21 grudnia 1955 r. w sprawie określenia kategorii pracowników resortu komunikacji uprawnionych do korzystania ze świadczeń kolejowej służby zdrowia oraz w sprawie określenia zakresu i warunków udzielania tych świadczeń (Monitor Polski z 1956 r. Nr 11, poz. 140, z 1957 r. Nr 73, poz. 475, z 1958 r. Nr 30, poz. 171 i z 1965 r. Nr 64, poz. 364).

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Komunikacji: w z. *D. Tarantowicz*